

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3194/2022. (IV. 29.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a babaváró támogatásról szóló 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet 30. § (1) és (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.35.534/2020/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozók alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján, melyben elsődlegesen a babaváró támogatásról szóló 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 30. § (1) és (2) bekezdései, míg másodlagosan a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.35.534/2020/4. számú ítéletének a Fővárosi Törvényszék 102.K.704.524/2020/10. számú ítéletére is kiterjedő alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben megállapított tényállás szerint az indítványozók meglévő kölcsönszerződésük alapján 2019. szeptember 27. napján gyermekvállalási támogatás igénybevételére irányuló kérelmet nyújtottak be egy hitelintézethez a 2019. augusztus 16. napján (azaz az R. hatálybalépését követően) született gyermekükre tekintettel. A hitelintézet a kérelmet 2019. október 22. napján arra hivatkozással utasította el, hogy az R. 19. § (2) bekezdésében foglalt jogszabályi feltétel esetükben nem teljesül, azaz az indítványozóknak csak egy gyermekük született az R. hatálybalépését követően.
- [3] Ezt követően az egyik indítványozó az R. 20. § (1) bekezdésében rögzített eljárásnak megfelelően 2020. január 29. napján kérelmet nyújtott be Budapest Főváros Kormányhivatala XIII. Kerületi Hivatala Lakástámogatási Főosztályára gyermekvállalási támogatásra való jogosultság megállapítása érdekében. Budapest Főváros Kormányhivatala (a per alperese) 2020. március 10. napján kelt, 6536/3/2020. számú határozatával az indítványozók kérelmét elutasította arra hivatkozással, hogy az indítványozók a kölcsönkérelem benyújtását követő első várandósságot, illetve gyermek születését igazolták csak, ezért a kölcsönszerződés alapján a 2019. augusztus 16. napján született gyermekükre tekintettel gyermekvállalási támogatásra nem, kizárólag az egy gyermek után igénybe vehető kamattámogatásra jogosultak.
- [4] 1.2. Az indítványozók 2020. április 16. napján keresetet terjesztettek elő az alperes határozatával szemben, melyben a határozat hatályon kívül helyezését és az R. alapján a lakáscélú állami támogatásra jogosító feltételeknek való megfelelésük megállapítását, valamint a megfelelés megállapításából eredő jogkövetkezmények 2019. szeptember 27. napjától történő elrendelését kérték. Értelmezésük szerint azáltal, hogy harmadik gyermekük az R. hatálybalépését követően született, jogosulttá váltak az R. 19. § (1) bekezdés b) pontja szerint a teljes fennmaradó kölcsöntartozásnak megfelelő összegű vissza nem térítendő gyermekvállalási támogatásra. Az indítványozók álláspontja szerint az alperes határozatában az R. rendelkezéseit tévesen értelmezte, a jogszabály rendelkezéseit önhatalmúlag szűkítette, az R. ugyanis nem szól arról, hogy a 19. § (1) bekezdés a) pontjában említett második gyermek, illetőleg a b) pontban említett harmadik gyermek testvéreinek [azaz az a) pont esetén az első, a b) pont esetén az első és a második gyermeknek] is meg kell felelnie az R. 19. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek. Az alperes védiratában akként érvelt, hogy az R. 19. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) pontja együttes értelmezéséből következik, hogy az R. csak azon magzatok, illetve gyermekek után enged

támogatást folyósítani és csak azokat a magzatokat, illetve gyermekeket veszi számításba, akik az R. hatálybalépését követően – a várandósság alatt – legalább a 12. hetet betöltötték vagy születtek.

- [5] A Fővárosi Törvényszék 102.K.704.524/2020/10. számú, 2020. szeptember 15. napján kelt ítéletével az indítványozók keresetét elutasította. A bíróság ítéletében az R. 19. § (1) bekezdésének 2020. június 13. napjától hatályos szövegváltozatát vette alapul, melynek értelmében a támogatott személyek már nem „a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelő” gyermek esetén jogosultak vissza nem térítendő gyermekvállalási támogatásra, hanem „a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelő gyermekek közül” a feltételeknek megfelelő második, illetőleg harmadik gyermek után. Ez alapján a Fővárosi Törvényszék osztotta az alperes hatóság érvelését, nevezetesen azt, hogy a vissza nem térítendő gyermekvállalási támogatáshoz mindhárom gyermeknek az R. hatálybalépését követően kell megszületnie, és a támogatás a harmadik gyermek legalább 12 hetes magzati korának idejétől kezdődően kérelmezhető.
- [6] 1.3. A jogerős ítélettel szemben az indítványozók terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérték az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. Érvelésük szerint a Fővárosi Törvényszék a közigazgatási tevékenység jogszerűségét nem a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta, hanem a 2020. június 13. napjától hatályos jogszabályi szöveg alapján hozott ítéletet.
- [7] A Kúria Kfv.IV.35.534/2020/4. számú, 2021. március 2. napján kelt ítéletével a Fővárosi Törvényszék ítéletét az indokolás kiegészítésével hatályában fenntartotta. A Kúria érvelése szerint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény a közigazgatási bíróság által alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz, ezért kifejezett szabályozás hiányában a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) rendelkezései az irányadóak. A Jat. 15. § (2) bekezdése értelmében a jogszabályi rendelkezést, ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a hatálya alatt keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint megkezdett eljárási cselekményekre a jogszabályi rendelkezés hatályvesztését követően is alkalmazni kell. Jelen esetben a Fővárosi Törvényszék a jogvitát az R. 2020. június 13. napjától hatályos rendelkezései alapján bírálta el, azonban az R. ugyancsak 2020. június 13. napjától hatályos 30. § (1) és (2) bekezdése akként rendelkezett, hogy a 19. § (1) bekezdését a 2020. június 13. napján már benyújtott kérelmekre és megkezdett eljárási cselekményekre is alkalmazni kell. Az R. 19. § (1) bekezdésének 2020. június 13. napjától hatályos módosítása anyagi jogi jogszabály-módosítást jelent, melyet folyamatban lévő ügyben akkor kell alkalmazni, ha a jogalkotó erről kifejezetten rendelkezett, jelen esetben pedig éppen erről volt szó. Az R. módosításának hatálybalépésekor a közigazgatási per folyamatban volt, az R. nem határozta meg, hogy folyamatban lévő ügy alatt kizárólag a közigazgatási eljárás alatt folyamatban lévő ügyet kell tekinteni, ezért az ügyet a bírósági eljárásban is folyamatban lévőnek kell tekinteni. Mindezek miatt a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy helyesen járt el a Fővárosi Törvényszék akkor, amikor a keresetet az R. elbíráláskor hatályos rendelkezései alapján bírálta el.
- [8] A Kúria érvelése szerint továbbá a módosítás a gyermekvállalási támogatásra való jogosultságokat a korábbi szabályozáshoz képest nem érintette hátrányosan, ugyanis a jogszabályszöveg kiegészítésével a jogalkotó mindössze a jogszabály megalkotásának eredeti céljával összhangban pontosította a normaszöveget, a jövőbeni jogértelmezési nehézségek kiküszöbölése érdekében, és nem pedig új feltételt teremtett. A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet jogszabály-értelmezése az Alaptörvény 28. cikkének alapulvételével, a rendszertani értelmezés követelményeinek alkalmazásával született meg (Kúria ítélete, Indokolás [29]). E körben a Kúria kifejezetten utalt arra is, hogy maga az Alkotmánybíróság is akként foglalt állást, hogy az adott ügyben alkalmazandó jogszabályokat nem csupán nyelvtanilag kell értelmeznie a bíróságnak, hanem figyelemmel kell lennie a rendszertani értelmezésre, a jogalkotó céljára és az Alaptörvényre is [3179/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [81]; idézi a Kúria ítélete, Indokolás [26]]. A Kúria mindezek miatt végül arra a következtetésre jutott, hogy bár az R. korábban hatályos szabályainak nyelvtani értelmezése akár vezethetett is volna arra az eredményre, amit az indítványozók állítottak, ám a rendszertani és teleologikus értelmezés alapján már a korábban hatályos szabályozást is akként kellett helyesen értelmezni, ahogyan azt az R. 2020. június 13. napjától kezdődően már nyelvtanilag is kétséget kizáróan rögzítette. Ennek megfelelően a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a jogalkotó nem megváltoztatta (szigorította), hanem csak a félreérthető megfogalmazás kiküszöbölésével pontosította a normaszöveget (Kúria ítélete, Indokolás [31]).

- [9] 2. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszukat, az alábbi tartalommal.
- [10] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz keretében az indítványozók az R. 30. § (1) és (2) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, azok ugyanis az indítvány szerint ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, L) cikk (2) bekezdésével, XV. cikk (5) bekezdésével, XIX. cikk (1) bekezdésével és 15. cikk (4) bekezdésével.
- [11] Az alkotmányjogi panasz szerint a B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatályú jogalkotás tilalma azért sérült, mert az R. maga rögzíti, hogy „a hatálybalépését megelőzően megkötött kölcsönszerződésekre is alkalmazni kell”, márpedig ez az indítványozók ügyében azzal az eredménnyel járt, hogy az R. 19. § (1) bekezdése szerinti feltételek szigorodtak: amíg az indítványozók a kérelmük benyújtásakor még jogosultak voltak gyermekvállalási támogatásra, addig ezt az R. 2020. június 13. napjától hatályos rendelkezése immáron kizárta, a megváltozott szabályozás indítványozók egyedi ügyében való alkalmazását pedig az R. támadott rendelkezései írták elő.
- [12] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmét azért állítja, mert az indítványozók megítélése szerint hibás hatósági döntés nem tartalmazott megfelelő, a hatályos jogszabályoknak megfelelő indokolást, a jogorvoslati eljárásban pedig a bíróságok már nem a hatósági döntés megszületésekor hatályos jogszabály alapulvételével hozták meg döntésüket. Az indítványozók arra is hivatkoznak, hogy a hatóság és a bíróságok jogértelmezése nincsenek összhangban az Alaptörvény L) cikk (2) bekezdésével, XV. cikk (5) bekezdésével, és a XIX. cikk (1) bekezdésével sem.
- [13] Az indítványozók az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszukban azt is állítják, hogy az R. 30. § (1) és (2) bekezdése ellentétes a Jat. 2. § (2) bekezdésével, ekként pedig sérül az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdése is.
- [14] 2.2. Az indítványozók az Abtv. 27. §-a szerinti panaszukban [melyet az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszuk elutasítása esetére terjesztettek elő] a Kúria Kfv.IV.35.534/2020/4. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 102.K.704.524/2020/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességét azért állítják, mert a támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, L) cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (5) bekezdésével és a XIX. cikk (1) bekezdésével.
- [15] A panasz szerint a Kúria ítéletével azért sértette meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből következő visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát, mert ha az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszt elutasítja, az szükségképpen azt jelenti, hogy az R. 30. § (1) és (2) bekezdését az indítványozók ügyében valóban nem kellett alkalmazni, ekként a Kúria a jogvitát nem a jogvitára okot adó eseménykor hatályos jogszabályi rendelkezések alapján bírálta el.
- [16] Az indítványozók az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmét azért állítják, mert az ügyükben született hatósági döntés nem tartalmazott kellő, a hatályos jogszabályoknak megfelelő indokolást, a bíróságok indokolása pedig nem a hatósági döntés megszületésekor hatályos jogszabályi rendelkezéseken alapult. Az indítvány azt is állítja, hogy a hatóság és a bíróságok jogértelmezése nincsenek összhangban az Alaptörvény L) cikk (2) bekezdésével, XV. cikk (5) bekezdésével és XIX. cikk (1) bekezdésével sem, ugyanis az eljáró hatóság és a bíróságok nem az Alaptörvény 28. cikke szerint értelmezte az ügyben alkalmazandó jogszabályokat.
- [17] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 57. § (2) bekezdése alapján álláspontjának kifejtése érdekében megkereste az igazságügyi minisztert. A megkeresésre az Igazságügyi Minisztériummal egyeztetve a családokért felelős tárca nélküli miniszter válaszolt.

II.

- [18] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„L) cikk (2) Magyarország támogatja a gyermekvállalást.”

„XV. cikk (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

„XIX. cikk (1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.”

„15. cikk (4) A Kormány rendelete törvénnyel nem lehet ellentétes.”

[19] 2. Az R. 2020. június 12. napjáig hatályos, az indítvány elbírálása szempontjából releváns rendelkezései:

„19. § (1) A támogatott személyek a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelő
a) második gyermekük esetén a még fennálló, e rendelet szerinti kölcsöntartozás 30%-ának megfelelő összegű,
b) harmadik gyermekük esetén az e rendelet szerinti teljes fennmaradó kölcsöntartozásnak megfelelő összegű
vissza nem térítendő gyermekvállalási támogatásra jogosultak.”

[20] 3. Az R. 2020. június 13. napjától hatályos rendelkezései:

„19. § (1) A támogatott személyek a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelő gyermekeik közül a
a) második gyermekük esetén a még fennálló, e rendelet szerinti kölcsöntartozás 30%-ának megfelelő összegű,
b) harmadik gyermekük esetén az e rendelet szerinti teljes fennmaradó kölcsöntartozásnak megfelelő összegű
vissza nem térítendő gyermekvállalási támogatásra jogosultak.”

„30. § (1) A gyermekvállalás és az otthonteremtés támogatásával összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 252/2020. (V. 29.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr.) megállapított 3. § (1) bekezdését, 13. § (3) bekezdését, 14. § (4), (4a) és (6)–(7a) bekezdését, 15. § (2), (3), (3a) és (10) bekezdését, 18. § (1a) és (3) bekezdését, 19. § (1), (4) és (4a) bekezdését, 20. § (1) bekezdését és 21. § (2) bekezdését a Módr. hatálybalépését megelőzően megkötött kölcsönszerződésekre is alkalmazni kell.

(2) A Módr.-rel megállapított 2. § (3) bekezdését, 4. § (2) bekezdés a) és b) pontját, 4. § (2a) bekezdését, 5. § (2) bekezdés a) pontját, (5) bekezdés d), e) és h) pontját, (8) bekezdését, 6. § (1a) és (4) bekezdését, 9. § (2) bekezdés b) pontját, 13. § (3) bekezdését, 14. § (4), (4a), (6a)–(7a) bekezdését, valamint 19. § (1) és (4a) bekezdését, továbbá a Módr. 18. § (1) bekezdésével megállapított 4. § (1) bekezdés c) pontját a Módr. hatálybalépésekor már benyújtott kérelmekre és megkezdett eljárás cselekményekre is alkalmazni kell.”

III.

[21] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.

[22] 1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók jogi képviselője a Kúria ítéletét 2021. április 19. napján vette át, az indítványozók pedig alkotmányjogi panaszukat 2021. június 28. napján, elkészen terjesztették elő, azonban az indítványuk előterjesztésével egyidejűleg igazolási kérelmet is benyújtottak. Az Alkotmánybíróság egyesbíróként eljárva az igazolási kérelemnek helyt adott, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz határidőben előterjesztettnek minősül.

[23] A személyesen eljáró indítványozók a jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozók jogosultnak és érintettnek tekinthetők, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, illetőleg az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszukat. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából az R. 30. § (1) és (2) bekezdése alkalmazott jogszabályi rendelkezésnek tekinthető, ugyanis ez tette az indítványozók ügyében alkalmazhatóvá az R. 19. § (1) bekezdésének 2020. június 13. napjától hatályos rendelkezését.

- [24] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz befogadhatóságát vizsgálta meg, és az alábbi következtetésekre jutott.
- [25] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja értelmében alkotmányjogi panasz előterjesztésének csak az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jog esetén van helye. Az Alaptörvény L cikk (2) bekezdéséből és XV. cikk (5) bekezdéséből az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az következik, hogy az államnak ezen államcélokat aktív, tevőleges, támogató (nem pusztán passzív) magatartással kell érvényre juttatnia [9/2021. (III. 17.) AB határozat, Indokolás [92]], azonban ezen alaptörvényi rendelkezések az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot nem tartalmaznak. Ugyancsak nem tartalmaz az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot a 15. cikk (4) bekezdése [lásd például: 3221/2019. (X. 11.) AB határozat, Indokolás [12]]. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz ezért a fenti elemeiben nem teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja követelményét.
- [26] 2.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt akkor fogadhatja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [27] Az Alaptörvény XIX. cikke az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint mindössze két esetben rendelkezik az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogról: a XIX. cikk (4) bekezdése állami nyugdíjra való jogosultságot említ, melynek feltételeit törvény állapítja meg, míg a XIX. cikk (1) bekezdésének második mondata értelmében egyes speciális élethelyzetek fennállása esetén törvényben alanyi jogon járó juttatásokat kell bevezetni, illetve fenntartani. A törvényi feltételek részletei vagy a jogosultság feltételei, mint konkrét részletszabályok ugyanakkor még ebben az esetben sem az Alaptörvényből következnek [legutóbb például: 3022/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [22]]. A babaváró támogatás célja az R. rendelkezéseiből következően a gyermekvállalás és a gyermeknevelés támogatása. Tekintettel azonban arra, hogy az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra vonatkozóan, hogy az R. támadott rendelkezései az indítványozók szerint miért sértik az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdését, és ekként ebben az elemében nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja követelményét, ezért az Alkotmánybíróságnak határozott kérelem hiányában abban a kérdésben már jelen esetben egyáltalán nem kellett állást foglalnia, hogy a babaváró támogatás intézménye elviekben az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése védelmi körébe tartozik-e egyáltalán.
- [28] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz az egyedi ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenessége esetén nyújtható be. Az indítványozók Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszukban az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét ugyanakkor nem az R. támadott rendelkezéseivel, hanem a hatósági és bírósági döntésekkel összefüggésben állították. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben sem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja követelményét.
- [29] Az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható [lásd például: 3427/2021. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [21]]. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a B cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elem a visszaható hatályú jogalkotás tilalma állított sérelme tekintetében teljesíti az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt, és e körben az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének is eleget tesz.
- [30] 2.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétyele vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]]. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint kizárólag érdemi vizsgálat keretében állapítható meg, hogy az R. támadott rendelkezései azáltal, hogy a 2020. június 13. napját megelőzően megkötött kölcsönszerződésekre, benyújtott kérelmekre és megkezdett eljárási cselekményekre is alkalmazni

rendelték az R. módosított 19. § (1) bekezdését, megsértették-e a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt ebben az elemében az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével, érdemben bírálta el.

- [31] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz befogadhatóságát vizsgálta meg, és az alábbi következtetésekre jutott.
- [32] 3.1. Az Alkotmánybíróság az előző pontban tett, az Alaptörvény L) cikk (2) bekezdésére, XV. cikk (5) bekezdésére és XIX. cikk (1) bekezdésére vonatkozóan tett megállapításait az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz elbírálása során is irányadónak tekinti, azokat nem ismétli meg. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény L) cikk (2) bekezdése és XV. cikk (5) bekezdése sérelmét állító elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja követelményét, míg a XIX. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemében nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja követelményét.
- [33] Az Alkotmánybíróság, ugyancsak visszautalva az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alkotmányjogi panasz eljárásban való felhívhatóságának kereteire, azt is megállapítja, hogy a B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elem a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma állított sérelme tekintetében teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt, mely vonatkozásban az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének is eleget tesz.
- [34] 3.2. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárás, és nem pedig a bírósági eljárások vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, így kifejezetten és kizárólag a bírósági eljárás (és nem pedig az azt megelőző közigazgatási hatósági eljárás) tisztességtelenségével összefüggésben a XXIV. cikk (1) bekezdésére nem alapítható alkotmányjogi panasz (lásd például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [15]). A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot ugyanis nem az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, hanem a XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmazza.
- [35] Az indítványozók a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét részben azért állították, mert az eljáró hatóság (az alapügy alperese) határozata nem tartalmazott megfelelő, alapos, a hatályos jogszabályoknak megfelelő indokolást, részben pedig azért, mert a bíróságok nem a hatósági döntés megszületésekor hatályos jogszabály alapján hozták meg döntésüket és indokolásukat.
- [36] Az Alkotmánybíróság az indítványozók Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmét állító panaszelemét tartalma szerint, akként értékelte, hogy az alapügyben eljáró hatóság indokolási kötelezettségének elmulasztásával kapcsolatos indítványi elemet (melyet az ügyben eljáró bíróságok az indítványozók állítása szerint nem orvosoltak) a XXIV. cikk (1) bekezdése, míg az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségének megsértésével kapcsolatos indítványi elemet a XXVIII. cikk (1) bekezdése keretei között értékelte. Az indítványozók azon érvét pedig, miszerint az eljáró bíróságok döntésüket nem hatályos jogszabályi rendelkezésekre alapították, figyelemmel az indítványozók Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatos panaszára, az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése keretei között vizsgálta.
- [37] Ezen szempontokra figyelemmel az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével (az indokolási kötelezettség megsértésével) összefüggésben a határozott kérelem követelményének ugyancsak eleget tesz.
- [38] 3.3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszhoz hasonlóan az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetében is vizsgálnia kellett, hogy az indítvány az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek valamelyikének eleget tesz-e.
- [39] 3.3.1. Figyelemmel arra, hogy az Alkotmánybíróság részletesen kimunkált esetjoggal rendelkezik az indokolási kötelezettség alaptörvényi tartalmával összefüggésben, az alkotmányjogi panasz a részben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére, részben a XXVIII. cikk (1) bekezdésére visszavezethető indokolási kötelezettség állított sérelmével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg.
- [40] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság (és a hatóságok) döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettségből

ugyanakkor nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2004. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}.

- [41] Az alapügy alperese határozatának meghozatalakor még nem lépett hatályba az R. módosítása. Az alperes hatóság határozatában részletes indokát adta annak, hogy az indítványozók miért jogosultak csupán kamattámogatásra, és miért nem jogosultak gyermekvállalási támogatásra. Ezen indokokat az alperes hatóság Fővárosi Törvényszék által idézett védírata is tartalmazza (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [4]), melyre vonatkozóan maguk az indítványozók nyilatkoztak úgy, hogy „az alperes a védiratában semmilyen új információt nem közölt, a feladat- és hatáskörébe tartozó jogszabály alkalmazása helyett ismételten csak jogszabályértelmezésbe bocsátkozott” (Fővárosi Törvényszék ítélete, Indokolás [5]). Tekintettel ezen, a Fővárosi Törvényszék ítéletében kifejezetten is rögzített megállapításokra, ideértve az indítványozók nyilatkozatát is, az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes hatóság eljárásával összefüggésben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése állított sérelmének kételye nem vethető fel. Ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.
- [42] A Kúriának már arra is részletesen ki kellett térnie (figyelemmel a felülvizsgálati kérelem tartalmára is), hogy az indítványozók egyedi ügyében az R. melyik időállapota minősül alkalmazandó szabálynak. A Kúria ítéletében részletes indokát adta, hogy miért járt el helyesen az elsőfokú bíróság akkor, amikor az alperes hatóság határozatának jogszerűségi vizsgálatát a később hatályos normaszöveg értelmezésével és alkalmazásával végezte el (Kúria ítélete, Indokolás [19]–[22]), és azt is, hogy ez a jogértelmezés a Kúria meggyőződése szerint miért volt tartalmilag is helyes (Kúria ítélete, különösen Indokolás [31]). Önmagában az a tény, hogy az indítványozók a Kúria ezen jogértelmezését vitatják, még nem adhat alapot alkotmányjogi panaszra az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozással. Az alkotmányjogi panasz ezért az indítványban megjelölt okból az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben sem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és ekként nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.
- [43] 3.3.2. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetében kizárólag érdemi vizsgálat keretében, az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz elbírálásának eredményétől függően állapítható meg, hogy az eljáró bíróságok megsértették-e a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát. Az Alkotmányjogi panasz ezért az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt is érdemben bírálta el, az Ügyrend 31. § (6) bekezdésének alkalmazásával, külön befogadási eljárás mellőzésével.

IV.

- [44] Sem az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz, sem pedig az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [45] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatály tilalmával kapcsolatos gyakorlatának a jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns elemeire utal.
- [46] A jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely egyebek között azt is megköveteli, hogy a jogalanyoknak tényleges lehetőségük legyen arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében pedig a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek {lásd például: 3021/2020. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [34]}.
- [47] Egy jogszabályi rendelkezés nem kizárólag akkor minősülhet a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem bizonyos esetekben akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály a jogalanyra nézve a korábbi szabályozásnál hátrányosabb helyzetet okozó rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell {lásd például: 3265/2021. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [38]}. Ez utóbbi esetben a szabály a hatálybalépését megelőző eseményhez, tényhez fűz új, a korábban hatályos szabályhoz képest eltérő jogkövetkezményt, aminek következtében felmerülhet a visszaható hatály sérelme. Visszaható hatályról beszélünk továbbá akkor is, ha az új szabály a hatálybalépését

- megelőzően keletkezett, annak időpontjában fennálló tényállás jogkövetkezményét a régítől eltérően határozza meg [lásd például: 3069/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [39]]. A visszaható hatályú jogalkotás ennek megfelelően csak akkor ellentétes az Alaptörvénnyel, ha a megalkotott, visszaható hatállyal bíró jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés a jogalanyok számára terheesebb: a tilalom kizárólag a jogalanyok helyzetét elnehezítő (*ad malam partem*) jogalkotásra irányadó [lásd például: 3043/2021. (II. 19.) AB határozat, Indokolás [34]].
- [48] Az Alkotmánybíróság korábban már azt is megállapította, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelme a visszaható hatályú szabályalkalmazással összefüggésben is felvethető, ha a jogviszony vagy a jogvita létrejöttékor még nem létező, vagy később hatályba léptetett előírás alapján bírálnak el ügyet a bíróságok. Mindenekelőtt akkor merülhet fel a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmának a sérelme, ha a normát a jogalkalmazó erre irányuló kifejezett jogszabályi rendelkezés nélkül úgy értelmezi, hogy azt a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is vonatkoztatja [lásd például: 3069/2021. (II. 24.) AB határozat, különösen Indokolás [45]–[46]]. A visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma esetében is követelmény azonban, hogy az csak a jogalanyok helyzetét elnehezítő (*ad malam partem*) jogalkalmazásra vonatkozhat.
- [49] 2. Az Alkotmánybíróságnak a fentiek figyelembevételével mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy mennyiben változtatta meg az R. tartalmát (a gyermekvállalási támogatásra való jogosultság feltételeit) annak 2020. június 13. napján hatálybalépett módosítása. Csak abban az esetben merülhet fel ugyanis az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme, ha a módosítás a jogalanyok, azaz jelen esetben az indítványozók helyzetét elnehezítette. Abban az esetben pedig, ha pedig megállapítható a jogalanyok helyzete a módosítást követően elnehezült, az R. 30. § (1) és (2) bekezdésének értelmezésétől függően állapítható meg, hogy visszaható hatályú jogalkotásra [az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz megalapozottsága] vagy pedig, ha az R. 30. § (1) és (2) bekezdése valójában nem rendelte a módosított rendelkezést alkalmazni az indítványozók egyedi ügyében, visszaható hatályú jogalkalmazásra [az Abtv. 27. §-a szerinti panasz megalapozottsága] került-e sor.
- [50] 3. Az R. 2020. június 13. napját megelőzően hatályos 19. § (1) bekezdése értelmében a támogatott személyek a 19. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő második gyermekük esetén a még fennálló kölcsöntartozás 30%-ának megfelelő összegű, míg harmadik gyermekük esetén az R. szerinti teljes fennmaradó kölcsöntartozásnak megfelelő összegű vissza nem térítendő gyermekvállalási támogatásra jogosultak. Az R. 19. § (1) bekezdésének korábban hatályos szövegváltozata – annak nyelvtani értelmezése szerint – nem szólt tehát arról a kérdésről, hogy a 19. § (1) bekezdés a) pontja esetén az első gyermek, a 19. § (1) bekezdés b) pontja esetén pedig az első és második gyermek figyelembe vehető-e akkor, ha ezen gyermekek a kölcsönkérelem benyújtásának időpontja után születtek vagy kerültek örökbefogadásra. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban (és a megelőző eljárásban is) akként értelmezték, hogy az R. hatálybalépését megelőzően született gyermekeik is figyelembe vehetők az R. 19. § (1) bekezdése szerinti gyermekvállalási támogatás során, míg az eljáró hatóság és bíróságok ezzel ellentétesen értelmezték az R. 19. § (1) bekezdését.
- [51] Önmagában az R. 19. § (1) bekezdésének értelmezése olyan szakjogi-törvényértelmezési kérdés, mely az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül esik. Azáltal azonban, hogy az R.-t a jogalkotó módosította, és az R. 30. § (1) és (2) bekezdései egyértelművé tették, hogy a módosított szabályt a 2020. június 13. napját megelőzően megkötött kölcsönszerződésekre, valamint a 2020. június 13. napján már benyújtott kérelmekre és megkezdett eljárási cselekményekre is alkalmazni kell, az R. 19. § (1) bekezdése 2020. június 13. napját megelőző és ezt követő szövegváltozatának összevetésével adott esetben felmerülhet az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelme is, melynek megítélése már az Alkotmánybíróság hatásköre.
- [52] Az R. 2020. június 13. napjától hatályos 19. § (1) bekezdése immáron egyértelművé tette, hogy a 19. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő (azaz a kölcsönkérelem benyújtása után született vagy örökbefogadott) gyermekek közül kell a második és a harmadik gyermeknek is kikerülnie ahhoz, hogy az R. 19. § (1) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti gyermekvállalási támogatásra való jogosultság során. Azáltal, hogy az R. 2020. június 13. napját megelőzően hatályos 19. § (1) bekezdése nem szólt kifejezetten az R. hatálybalépését megelőzően született gyermekek figyelembe vehetőségéről a gyermekvállalási támogatásra való jogosultság vizsgálata során, az Alkotmánybíróságnak az R. rendszertani és teleologikus elemzésével azt kellett értékelnie, hogy a jogalkotó valójában figyelembe vette-e a gyermekvállalási támogatás feltételeinek megállapítása során az R. hatálybalépését megelőzően született gyermekeket. Abban az esetben ugyanis, ha az állapítható meg, hogy 2020. június 13. napját megelőzően lehetséges volt a gyermekvállalási támogatás megítélése során

az R. hatálybalépését megelőzően született gyermekek figyelembevételére, úgy az R. módosítása a jogalanyokat hátrányosan érintette. Ebben az esetben az Alkotmánybíróságnak, vizsgálata következő lépéseként, azt kell majd értékelnie, hogy az R. 30. § (1) és (2) bekezdése alkalmazni rendelte-e az R. megváltozott szabályait az indítványozók egyedi ügyében és más hasonló élethelyzetekben [az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz], vagy arról a Kúria kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában döntött (az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz). Abban az esetben pedig, ha az R. valójában már 2020. június 13. napját megelőzően sem tette lehetővé az R. hatálybalépését megelőzően született gyermekek figyelembevételét, az R. 30. § (1) és (2) bekezdése a jogalanyok helyzetét valójában nem nehezítette el, ekként pedig az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatályú jogalkotás tilalma megsértése nem állapítható meg, a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma pedig fogalmilag sem merülhet fel.

- [53] 4. Az R. 1. § (1) bekezdése szerint a babaváró támogatás megalkotásának célja a gyermekvállalás és a gyermeknevelés támogatása volt. Az R. 4. §-a tartalmazza a babaváró támogatásra való jogosultság általános feltételeit. Az R. 4. § (1) bekezdés j) pontja értelmében a kölcsönkérelem megkötését a házaspár (együttes igénylőként) akkor igényelheti, ha a kölcsönkérelem benyújtásának időpontjában vállalják, hogy legalább egyikük a kölcsönkérelem benyújtását követően született vagy örökbefogadott gyermekeiket a nagykorúvá válásukig, de legfeljebb a kölcsönszerződés megszűnéséig a saját háztartásában neveli. Az R. 5. § (3) bekezdése értelmében az igénylők a kölcsönkérelem benyújtásakor teljes bizonyító erejű magánokiratban nyilatkoznak egyebek között a házastársak nevééről, személyi azonosítójáról, születési helyéről és idejéről, valamint a házasságkötés helyéről is idejéről, azaz az R. értelmében az igénylőknek a már megszületett gyermekeikről nem kell nyilatkozniuk.
- [54] Az R. 14. § (1) bekezdése értelmében a támogatott személyek a törlesztés szüneteltetésére akkor válnak jogosulttá, ha „a várandósság a kölcsönkérelem benyújtásának időpontjában vagy azt követően fennáll, és a magzat legkésőbb a kölcsön folyósításakor számított 5 éves időszakon belül betölti a várandósság 12. hetét”, vagy az R. hatálybalépését követően született gyermek örökbefogadását engedélyező határozat a kölcsönkérelem benyújtását követően, a kölcsön folyósításától számított 5 éven belül válik véglegessé. Az R. 14. § (1) bekezdése ennek megfelelően egyértelműen rögzíti, hogy a támogatás szempontjából első gyermekként kizárólag a kölcsönkérelem benyújtását követően (és ekként szükségképpen az R. hatálybalépését követően) született gyermek vehető figyelembe.
- [55] Az R. 19. § (3) bekezdése ugyancsak akként fogalmaz, hogy a gyermekvállalási támogatás iránti kérelmet (mely legalább két gyermek esetén vehető igénybe) csak akkor lehet a kölcsönkérelemmel egyidejűleg benyújtani, ha a kölcsönkérelmet ikerterhesség alatt nyújtják be, melyből a *contrario* egyértelműen és kifejezetten az következik, hogy akár egy, akár több, az R. hatálybalépését megelőzően született gyermek esetén a terhesség (amennyiben az nem ikerterhesség) még nem jogosít fel a gyermekvállalási támogatás igénybevételére.
- [56] Tekintettel arra tehát, hogy az R. megfogalmazásából egyértelműen megállapítható hogy első gyermekként csak az R. hatálybalépését követően született gyermek vehető figyelembe, az R. hatálybalépését megelőzően született gyermekek pedig a kölcsönkérelem benyújtásával egyidejűleg nem vehetőek figyelembe a gyermekvállalási támogatásra való jogosultság során, az Alkotmánybíróság szerint kétséget kizáróan megállapítható az is, hogy annak ellenére, hogy az R. 19. § (1) bekezdése formálisan hallgat az R. hatálybalépését megelőzően született gyermekek figyelembe vehetőségéről a gyermekvállalási támogatásra való jogosultság meghatározása során, valójában azonban ezen gyermekek figyelembe vehetőségét az R. további rendelkezései [melyektől az R. 19. § (1) bekezdése tartalmilag nem szakítható el] nem tették lehetővé.
- [57] 5. Azáltal, hogy az R. vonatkozó, az előzőekben idézett rendelkezéseinek együttes értelmezéséből egyértelműen megállapítható, hogy a babaváró támogatás jogosultsági feltételeinek vizsgálata során az R. hatálybalépését követően született gyermekeket lehet figyelembe venni, az R. módosítása az indítványozók és más jogalanyok helyzetét valójában nem nehezítette el: az R. 2020. június 13. napján hatályba lépett rendelkezése nem megváltoztatta, hanem csupán egyértelműsítette a gyermekvállalási támogatásra való jogosultság feltételeit, az R. hatálybalépését megelőzően született gyermekek alapulvételével benyújtott gyermekvállalási támogatási iránti kérelmet pedig az eljáró hatóságoknak 2020. június 13. napját megelőzően is el kellett utasítaniuk.
- [58] Mindez pedig egyben azt is jelenti, hogy *ad malam partem* jogalkotás hiányában a visszaható hatályú jogalkotás tilalmának egyik fogalmi eleme jelen esetben nem teljesült. A jogalanyok helyzetének elnehezülése hiányában pedig az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz keretei között az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme sem állapítható meg.

- [59] Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.
- [60] 6. Tekintettel arra, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz elutasítására azért került sor, mert a módosítás valójában nem nehezítette el az indítványozók helyzetét, ezért az Alkotmánybíróságnak már nem kellett állást foglalnia abban a kérdésben, hogy az eljáró bíróságok visszaható hatályú jogalkalmazással megsértették-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését. Az R. 2020. június 13. napját megelőző és 2020. június 13. napjától kezdődően hatályos 19. § (1) bekezdése ugyanis az eltérő megfogalmazás ellenére valójában egyaránt kizárta az R. hatálybalépését megelőzően született gyermekek figyelembe vehetőségét a gyermekvállalási támogatásra való jogosultság körében, így pedig nincs annak jelentősége, hogy az R. 30. § (1) és (2) bekezdése mennyiben és milyen körben rendelte alkalmazni a megváltozott szabályozást.
- [61] Az Alkotmánybíróság mindezek miatt az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az Abtv. 64. § d) pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint visszautasította.

Budapest, 2022. április 5.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2877/2021.

• • •